

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.210/2017/16.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
. Farkas Katalin bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Csonka László ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: munkavállalói azonnali hatályú felmondás
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Tatabányai Törvényszék 2.Mf.20.022/2016/4.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.90/2014/30.

Rendelkező rész

A Kúria a Tatabányai Törvényszék 2.Mf.20.022/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az alperes az állam javára - külön felhívásra - 277.900 (kettőszázhetvenhétezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illeték fizetésére köteles.

Az előzetesen tévesen lerótt 2.077.900 (kettőmillió-hetvenhétezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetékből 1.800.000

(egymillió-nyolcszázezer) forint visszatérítésének van helye.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2013. szeptember 23-ától állt az alperes alkalmazásában vezérigazgató munkakörben. Munkaszerződése szerint bruttó alapbére 1.500.000 forint. A felek kikötötték, hogy a munkaviszony „rendes” felmondással történő megszüntetése esetén a munkavállaló 12 havi távolléti díjnak megfelelő összegű végkielégítésre jogosult.
- [2] Az alperes igazgató tanácsának 2013. október 15-én kelt határozatával a felperes díjazását 2013. október 16. és 2013. október 24. közötti 8 napos időtartamra havi bruttó 300.000 forint összegre módosították. Az igazgató tanács 2013. november 7-én tartott ülésén a felperes díjazása ismét napirendre került. A felperes ekkor jelezte, hogy a vezérigazgatói tisztséget 300.000 forint ellenében nem vállalja, de bruttó 750.000 forint díjazást nem kifogásol, amennyiben V.T. is hozzájárul a 600.000 forintos fizetéshez. Az igazgató tanács ezen ülésén a felperes díjazását illetően nem született döntés.
- [3] A felperes 2013. november 19-én kelt azonnali hatályú felmondásával szüntette meg munkaviszonyát. Ennek indokolása szerint munkabére rendezetlen, kérése ellenére a 2013. november 7-én tartott igazgató tanácsi ülésen erről nem született határozat, így a díjazása egyrészt méltatlan és megalázó, másrészt jogszabálysértő, mert a vezető tisztségviselő részére törvényben előírt legkisebb munkabér összegét sem éri el. Emellett hivatkozott arra, hogy folyamatos támadásoknak, intrikáknak volt kitéve, vezérigazgatói kinevezése után szembesült azzal, hogy az alperesnél a működés tárgyi és személyi feltételei nem biztosítottak, továbbá hivatkozott arra, hogy az alperes cég együttes cégjegyzését dr. L.B.-el végezné, aki azonban nem jár be munkahelyére.
- [4] Felperes részére az alperes 2013. október 16-ától a munkaviszony megszűnéséig bruttó 300.000 forint munkabért fizetett ki. A 2013. november hónapra 300.000 forint összegű alapbérrel számolva fizetett munkabért, illetve szabadságmegváltást.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében azonnali hatályú felmondása jogszerűségére tekintettel annak jogkövetkezményei alkalmazását kérte. 18.000.000 forint végkielégítés, 1.500.000 forint felmentési időre járó távolléti díj, valamint elmaradt munkabér és szabadságmegváltás megfizetésére kérte kötelezni az alperest perköltség fizetés mellett.

- [6] Kereseti kérelmében a felperes hivatkozott a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 70. §, 77. §, 78. §, valamint a 208. § (2) bekezdésében foglaltakra.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az azonnali hatályú felmondás jogellenes, mert abból nem derül ki, hogy a munkáltató a munkaviszonyból származó mely lényeges kötelezettségét szegte meg szándékosan vagy súlyos gondatlansággal. A felperes az azonnali hatályú felmondásában arra hivatkozott, hogy csökkentett munkabérét az alperes nem emelte fel és nem azt kifogásolta, hogy munkabérét az alperes csökkentette volna.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] A Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.90/2014/30. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy a munkaviszony felperes általi azonnali hatállyal történő megszüntetésének következményeként fizessen meg 18.000.000 forint végkielégítést, 1.500.000 forint felmondási időre járó távolléti díjat kamataival, valamint elmaradt munkabért és szabadságmegváltást ugyancsak kamataival. Kötelezte az alperest perköltség és illeték viselésére.
- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 64. § (2) bekezdésére, 45. § (1) bekezdésére, az 58. §-ra, a 42. § (2) bekezdés b) pontjára és a 208. § (1) bekezdésében foglaltakra. Az elsőfokú bíróság elsődlegesen vizsgálta, hogy az azonnali hatályú felmondás megfelel-e az Mt. 64. § (2) bekezdése szerinti valós, világos és okszerű követelményrendszernek. Rögzítette, hogy a felperes felmondása egyértelműen tartalmazza, hogy az alperes által ténylegesen fizetett munkabért nem tartja jogszerűnek. E körben a felperes hivatkozott a 2013. november 7-én tartott igazgató tanácsi ülésre, ahol második napirendi pontként szerepelt a „vezérigazgató megválasztása, díjazás megállapítása, vezető tisztségben történő változások”. Az igazgató tanácsi ülésen felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint V.T. javasolta a felperes díjazásának visszaállítását, amelyet az alperes gazdasági helyzetére tekintettel többen elleneztek. Az ülésen az egyik igazgatósági tagtól az is elhangzott, hogy a felperes díjazása 1.500.000 forintban került meghatározásra. Fentiek alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az azonnali hatályú felmondás azzal összefüggő indoka világos és egyértelmű volt.
- [10] A felek között létrejött munkaszerződés szerint felperes havi alapbérét 1.500.000 forint összegben határozták meg. Az alperes arra hivatkozott, hogy a felperes munkaszerződését 2013. október 16-án módosították és havi bruttó alapbérét ezen időponttól kezdődően 300.000 forintban állapították meg. Alperes a munkaszerződés-módosítást fénymásolatban nyújtotta be, annak eredeti példányát a bíróság többszöri felszólítása ellenére nem csatolta. E körben az elsőfokú bíróság utalt a Pp. 191. § (1) bekezdésére és a Legfelsőbb Bíróság Gfv.I.30.178/2001/4. számú

eseti döntésben foglaltakra, amelyben leszögezte, hogy amennyiben a felperes a fénymásolat csatolását kifogásolja, az az eredeti okirat bemutatása nélkül bizonyításra nem alkalmas.

- [11] Fentiekre tekintettel a munkaszerződés-módosítás körében a bíróság az alperes által csatolt fénymásolatot a bizonyítékok köréből mellőzte.
- [12] Az elsőfokú bíróság az Mt. 45. § (1) és 58. §-a alapján kifejtette, hogy a felperest a munkaviszonya fennállása alatt havi bruttó 1.500.000 forint összegű alapbér illette meg. Részére 2013. október 16-ától havi bruttó 1.500.000 forint helyett bruttó 300.000 forint összeg alapbért fizetett a munkáltató, ezzel megsértette az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontja szerinti munkabér fizetési kötelezettségét. A felperes emiatt nemcsak hogy okkal szüntette meg munkaviszonyát, hanem a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség alperes általi szándékos és jelentős mértékű megszegése megalapozta az azonnali hatályú felmondást.
- [13] A bíróság rögzítette, hogy annak a körülménynek, miszerint felperes az Mt. 208. § (2) bekezdése alapján - még azonnali hatályú felmondásában is - a minimálbér hétszeresét kívánta érvényesíteni alperessel szemben nincs jelentősége, mivel a munkaszerződése és a fent kifejtettek alapján havi bruttó 1.500.000 forint alapbér illette volna meg.
- [14] Az Mt. 64. § rendelkezéséhez fűzött kommentár és a kialakult bírói gyakorlat (BH 2003.211.) értelmében a felmondásban megjelölt több indok esetében a felmondás jogszerűségéhez elegendő, ha legalább egy megfelel a törvényi követelményeknek. Fentiek alapján a felperes felmondásának első indoka a munkaviszony azonnali hatállyal történő felmondását megalapozta. A többi felmondási indok tekintetében az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozottakat nem tartotta bizonyítottnak.
- [15] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Tatabányai Törvényszék 2.Mf.20.022/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és az alperest perköltség és illeték fizetésére kötelezte.
- [16] A másodfokú bíróság ítélete szerint a szavak általános jelentéséből, nyelvtani értelméből levonható következtetés szerint a felperes az azonnali hatályú felmondásában a bérezéssel kapcsolatos kifogását nem az Mt. 208. § megsértésére alapította, arra kizárólag a bérezés mértéke tekintetében hivatkozott. Rögzítette a felperes, hogy a 2013. november 7-én tartott igazgató tanácsi ülésen nem született döntés a vezérigazgatói alapbér rendezését illetően. A bírói gyakorlat kimunkálta, hogy a világos indokolás követelményének megfelel a felek által ismert jegyzőkönyvre való hivatkozás (BH 2004.251.). Ebből következően nem lehet vitatott a felek között a felperes állítása. A 2013. november 7-én készült jegyzőkönyv adataiból megállapítható, hogy a vezérigazgató alapbére csökkentésének a lehetőségét a felperes el is fogadta, kizárólag annak mértékében nem volt konszenzus. A 2013. november 7-én tartott igazgató tanácsi ülés anyaga alperes előtt is

ismert volt, így a vita kizárólag abban állt, hogy mennyi legyen a bércsökkentés mértéke.

- [17] Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott az Mt. 45. § (1) bekezdésre, 42. § (2) bekezdés b) pontjára, illetve az Mt. 58. § rendelkezéseire. Ezen jogszabályhelyek egyértelműen rögzítik, hogy a munkaszerződés kötelező tartalmi elemét képezi a munkavállaló alapbérének meghatározása. A peranyag adatai azt támasztották alá, hogy a peres felek 2013. október 15. napján tartott ülésen kizárólag 8 napos időtartamra módosították az 1.500.000 forintos alapbért bruttó 300.000 forint összegre. Alperes mint munkáltató kötelezettsége volt a munkabér meghatározása vagy szerződés-módosítás létrehozása. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes megsértette az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontja szerinti munkabér fizetési kötelezettségét, amely szándékos és jelentős mértékű volt és ez megalapozta a felperes azonnali hatályú felmondását.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását tartalmazó ítélet meghozatalát kérte. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a perben eljáró első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.
- [19] A felülvizsgálati érvelés szerint mindkét ítélet indokolásából megállapítható, hogy az eljáró bíróságok szerint a felperes a részére ténylegesen fizetett munkabér összegét sérelmezte, azonnali hatályú felmondás alapjául az szolgál és ez - azaz a munkabér fizetési kötelezettség megsértése - jelenti az alperes munkaviszonyból származó lényeges kötelezettsége szándékos és jelentős mértékű megszegését.
- [20] A felperes azonnali hatályú felmondásának ezen indoka a szavak általánosan elfogadott jelentése és nyelvtani értelmezése szerint azonban ténylegesen nem a részére a munkaszerződés alapján járó munkabér ki nem fizetését sérelmezte, hanem azt, hogy szerinte a munkabére nincs rendezve, azaz nem született erre nézve számára is elfogadható megállapodás.
- [21] Ezzel a másodfokú, és az elsőfokú ítélet is túlterjeszkedett a felperes felmondásának indokolásán, amennyiben kiegészítette azt egy olyan indokkal, amelyet a felperes ténylegesen nem jelölt meg rendkívüli (helyesen: azonnali hatályú) felmondása okaként.
- [22] Az alperes hivatkozott az Mt. 64. § (2), az Mt. 78. § (1) bekezdésére, valamint az MK 95. számú állásfoglalásra. A bírói gyakorlat egyértelmű iránymutatást ad a jogvitát elbíráló bíróságnak arra nézve, hogy az ítélet nem alapulhat olyan körülményen, amely az azonnali hatályú felmondás indokául szolgálhatna ugyan, de amelyet a felperes nem jelölt meg.

- [23] Mindkét bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a felperes 2013. szeptember 23-án megkötött munkaszerződése, amely a felperes munkabérét havi bruttó 1.500.000 forintban állapította meg, a munkaviszony teljes tartama alatt hatályban volt. Azt a szerződést - bár az alperes igazgató tanácsa 2013. október 15-én a felperes díjazását 8 napos időtartamra havi bruttó 300.000 forintra módosította - senki nem helyezte hatályon kívül és az eljáró bíróságok által megállapított ítéleti tényállás szerint nem is módosította. Figyelmet érdemel, hogy az eljáró bíróságok az alperes által hivatkozott és másolatban becsatolt 2013. október 16-án kelt munkaszerződés-módosítást nem létezőnek tekintették és az iratmásolatot kizárták a bizonyítékok közül.
- [24] Fentiekből következik, hogy a felperes munkabére teljes mértékben rendezett és pontosan meghatározott volt.
- [25] Mind az első-, mind a másodfokú ítélet a felperes eredeti - 2013. szeptember 23-án kelt - munkaszerződése alapján határozta meg a rendkívüli (azonnali hatályú) felmondás jogkövetkezményeit, amiből az következik, hogy a bíróságok számára is aggálytalanul megállapítható volt a felperes pontos és általa is elfogadott munkabére.
- [26] A felperes kijelentette, hogy munkabére nem érte el a minimálbér hétszeresét 686.000 forintot. Ezt a kijelentést annak ellenére tette, hogy eredeti 2013. szeptember 23-án kelt munkaszerződése hatályban volt, a bércsökkentés 8 napos időtartama 2013. október 24-én letelt, így a munkabére ismét 1.500.000 forint volt. Ezzel maga a felperes is tisztában volt, mivel keresetében a jogkövetkezményeket az eredeti munkaszerződésben rögzített feltételek szerint kérte megállapítani.
- [27] Abból a tényből, hogy a felperes az azonnali hatályú felmondásában ennek ellenére kifejezetten az említett összegnél alacsonyabb munkabérre vonatkozó állítást ad, az következik, hogy az alperes által másolatban csatolt 2013. október 16-án kelt munkaszerződés-módosítást a felperes aláírta.
- [28] A másodfokú ítélet az elsőfokú ítélettel egyezően sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését. Okszerűtlen következtetésből adódóan az eljáró bíróságok ténylegesen nem vizsgálták a 2013. október 16-án kelt munkaszerződés-módosítást, pedig ez az ítéletekre kihatással lett volna.
- [29] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [30] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [31] A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül.
- [32] Az alperes felülvizsgálati kérelmében helytállóan utalt az Mt. 78.

§-a mellett arra, hogy az azonnali hatályú felmondásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie, ami megfogalmazódik az MK 95. számú állásfoglalásban is. Az alperes helyesen utalt arra, hogy az eljárás során azon azonnali hatályú felmondási indokok voltak kizárólag vizsgálhatóak, amelyek abban konkrétan megjelölésre kerültek. A felperes ténylegesen azt sérelmezte, hogy „érvényben” levő munkaszerződése ellenére az alperes nem annak megfelelően kívánt teljesíteni a jövőben, a munkavállaló felajánlott alacsonyabb munkabérére vonatkozó ajánlatára nem is válaszolt, ezáltal bizonytalan helyzetet teremtett. A másodfokú bíróság ezen körülményeket is értékelve hozta meg döntését. Kizárólag az azonnali hatályú felmondási indokok körében vizsgálódott, az ezzel ellentétes felülvizsgálati érvelés alaptalan.

- [33] A igazgató tanácsi határozat szerint a felperes bruttó bérét 8 napos időtartamra 300.000 forintra módosították, amelyet ő elfogadott. A 2013. november 7-én tartott igazgatósági ülés második napirendi pontjaként szerepelt a „vezérigazgató megválasztása, díjazás megállapítás, vezető tisztségben történő változások”. Az ülésen V.T. a felperes díjazásának visszaállítását kérte, míg mások ezzel nem értettek egyet arra hivatkozva, hogy a „díjazás nem lépheti túl a cég tűrőképességét”. A felperes ilyen körülmények mellett hozzájárult volna bérezésének felére csökkentéséhez, azaz bruttó 750.000 forintban történő meghatározásához, amit az ülésen nem fogadtak el. Felvetésére az azonnali hatályú felmondás előterjesztésének időpontjáig, vagyis 12 napon át semmilyen jelzés nem érkezett.
- [34] Mindezen előzmények függvényében kellett értelmezni a felperes jogviszonyt megszüntető jognyilatkozatát. A munkavállaló saját maga a jogviszony fenntartását azon bizonytalan helyzet miatt találta lehetetlenné, hogy a munkaszerződés szerinti bérét a munkáltató a továbbiakban nem kívánta biztosítani, ezt több alkalommal, többféle módon kinyilvánította, azonban a konkrét bér meghatározására - felperes jelentős bércsökkentésére tett javaslata ellenére - hosszú időn keresztül nem adott ajánlatot. Ezáltal olyan bizonytalan helyzetet teremtett, amely az azonnali hatályú felmondás jogszerű indokául szolgálhatott [Mt. 78. § (1) bekezdés a) pont].
- [35] Az alperes - a felülvizsgálati kérelmében állítottakkal ellentétben - a felperes munkaszerződés szerinti bérezését magára nézve nem tartotta kötelezőnek, hiszen a jogviszony megszüntetésekor sem aszerint számolt el.
- [36] A Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a Kúria a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg (Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés). Ilyen azonban jelen eljárásban nem volt megállapítható.
- [37] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.
- [39] Az alperes részéről 2.077.900 forint előzetesen lerovásra került a Magyar Államkincstár igazolása alapján, amely azonban magasabb összege annál, mint amit fizetni tartozik. Ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján az alperes annak részbeni visszatérítését kérheti az elsőfokú bíróságnál és az illetékes adóhatóságnál benyújtott kérelmében.
- [40] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

, 2018. március 28.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Farkas Katalin s.k. bíró